

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
fi.remissvar@regeringskansliet.se
erica.pettersson@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Promemoria om höjd mervärdesskatt på vissa reparationer

Er ref: Fi2022/02895

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på promemorian om höjd mervärdesskatt på vissa reparationer och har följande att anföra.

Svensk Handel anser att det är angeläget att produkter och resurser används på ett effektivt och hållbart sätt och att ett varaktigt användande av redan tillverkade varor bör främjas. Vi ser överlag positivt på förslag som innebär ytterligare stimulanser för att främja en mer cirkulär ekonomi och möjliggöra för nya affärsmodeller. EU kommissionen har i sitt meddelande om den Gröna Givens samt handlingsplanen för Cirkulär ekonomi (2020/98/EU) pekat ut hållbar produktion och konsumtion som ett prioriterat område. Där medlemsländerna ses ha en viktig roll i att uppmuntra till ökad återanvändning och reparation av produkter. Något som också är i linje med Sveriges strategi för cirkulär ekonomi (M2020/01133).

I budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1) aviserade dåvarande regering att mervärdesskattesatsen för reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne skulle sänkas från 12 procent till 6 procent från och med den 1 juli 2022. Förslaget syftade till att förstärka befintliga incitamenten i mervärdesskattesystemet för att få fler att vilja laga och ändra redan tillverkade varor i stället för att köpa nytt. Nu, bara ett par månader efter införandet av momssänkningen, har Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna kommit överens om att mervärdesskatten för dessa produkter ska höjas från 6 procent till 12 procent. Det bakomliggande syftet uppges vara att man från lagstiftarens sida vill få till en mer enhetlig momssats. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 april 2023.

Svensk Handel ställer sig frågande till förslaget om att höja momssatsen på reparationer av nämnda produkter endast fyra månader efter att de har införts. Vi anser att det är en brist att regeringen inte har gjort någon utvärdering av effekterna av införda åtgärder, innan man beslutar att ändra på dem.

Svensk Handel har tidigare svarat på remissen om *Ytterligare sänkt mervärdesskatt på vissa reparationer (prop. 2021/22:96)* samt remissen gällande promemorian *Ytterligare stimulanser på hyberområdet*, Fi2021/01820. Svensk Handel välkomnade de bakomliggande syftena, med förslag på olika skattereduktioner, för att bidra till en ökad återanvändning, genom att skapa incitament så att konsumenterna i större utsträckning reparerar olika produkter.

Svensk Handel anser att momsen för reparationer av olika konsumentvaror generellt bör vara låg, för att bättre stimulera utbudet och få flera människor att vilja reparera sina "gamla" produkter. Snarare borde fler produktområden omfattas av denna typ av incitament, till exempel reparationer av barnvagnar, möbler, handverktyg och elektronik. Även frågan om sänkt moms på begagnade varor (secondhand) för kommersiella aktörer skulle behöva inkluderas i diskussionen.

Att som nu föreslås en höjning av momsen kan ses som ett steg i fel riktning och driver inte på utvecklingen av en mer cirkulär ekonomi. Det blir också svårt för företag att våga satsa och investera i nya tjänster när det inte verkar finnas någon långsiktighet i politiken. Svensk Handel anser därför att regeringen bör titta på att införa ytterligare stimulanser på området för att främja en mer cirkulär ekonomi, inte ta minska dem.

Synpunkter på utredningens förslag

4 Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer

Promemorians förslag: Mervärdesskattesatsen på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne ändras från 6 procent till 12 procent.

Kommentar: Svensk Handel avstyrker förslaget och förordar att man behåller nuvarande skattesats på 6 %. För att få en mer enhetlig skattesats föreslår Svensk Handel att man i stället breddar och sänker skattesatsen för fler produktgrupper. På så sätt kan regeringen driva på och underlätta för att fler produkter repareras och återbrukas samtidigt som resursanvändningen och den negativ påverkan på klimatet minskar. Produktgrupper som skulle vara av intresse för en sänkt moms på reparationer är till exempel barnvagnar, möbler, handverktyg och hemelektronik (hushållsapparater, mobiler/datorer mm.). Parallellt pågår det ett stort arbete inom EU att ta fram en harmoniserad produktlagstiftning (ett ramverk för ekodesign för hållbara produkter) som kommer ställa höga krav på företag och deras produkter kring reparerbarhet och tillgång på reservdelar.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringen träder i kraft den 1 april 2023.
Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

Kommentar: Svensk Handel anser att det är en brist att regeringen inte gjort någon ordentlig utvärdering av det införda styrmedlet innan man beslutat att plocka bort det. Företag har precis börjat anpassa sina verksamheter efter den momssänkning som genomfördes 1 juli i år. Nu anser regeringen att det är mycket angeläget att momsen snarast möjligt höjs upp till 12 % igen, med start från 1 april 2023. Det blir därmed mycket svårt för företag att våga satsa och investera i nya tjänster när det inte verkar finnas någon långsiktighet i politiken.

Kommentar på Konsekvensanalysen:

Svensk Handel kan konstatera att enhetlighet i mervärdesskattesystemet är högt prioriterat och anses överordnat andra frågor som skulle hjälpa Sverige att driva på utvecklingen av olika cirkulära affärsmodeller och bidra till måluppfyllelse på andra politikområden (klimat och miljö). Visserligen lyfter man att den administrativa bördan för företagen kommer minska något med förslaget, vilket är bra, men man konstaterar samtidigt att företag som berörs av dagens tre olika skattesatser är väldigt få.

Konsekvenser på företag och sysselsättning

Förslaget om att höja momssatsen förväntas istället få flera negativa följd effekter för såväl människor som miljön. Först och främst bedöms en höjning av mervärdesskattesatsen leda till såväl högre priser för reparationer av nämnda produkter som lägre efterfrågan på dessa tjänster. Det i sin tur får följd effekter och kommer påverka företag som utför dessa reparationstjänster inom handeln negativt, såväl ekonomiskt som på sysselsättning. Svensk Handel kan konstatera att majoriteten av dessa företag är små, vilket gör att det kommer slå extra hårt på lönsamheten för dessa aktörer. Dels på grund av tuffa år med en pandemi dels rådande ekonomiska läge, med ökade kostnader och en växande inflation mm. Ett högre utgångspris bedöms inte bara leda till en minskad efterfrågan på dessa tjänster utan även en minskad efterfrågan på arbetskraft i denna bransch. I promemorian går att läsa *"Eftersom reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne bedöms kunna utföras av individer med låg utbildningsnivå eller individer med svag anknytning till arbetsmarknaden, bedöms förslaget kunna leda till något lägre varaktig sysselsättning och högre arbetslöshet i ekonomin som helhet."* I den gröna omställningen pratar man annars om att sysselsättningen förväntas öka inom tjänstesektorn då nya affärsmodeller och företag förväntas etableras här. Det förutsätter förstås bra villkor och lönsamhet.

Konsekvenser på miljön

Promemorian lyfter också att förslaget kommer att få en negativ effekt på miljön, då momshöjningen kan innebära att människor fortsätter att köpa nytt istället för att vårda det man har. Svensk Handel anser att detta resonemang går tvärt emot den politik som drivs genom EU:s gröna giv, där man tagit fram en handlingsplan för cirkulär ekonomi och ett flaggskeppsinitiativ kring hållbara produkter (SPI). Där ska man inom kort förhandla fram en ramlagstiftning kring ekodesign för hållbara produkter som just trycker på att produkter ska hålla länge, kunna repareras och återbrukas. Ett arbete som alla medlemsländer förväntas vara med och bidra till. Det här förslaget riskerar främjar en fortsatt linjär ekonomi då höjda kostnader innebära att människor får mindre incitament till att reparera gamla produkter. I promemorian konstateras att *"Förslagets konsekvenser är i stort de motsatta till de konsekvenser som införandet av den reducerande mervärdesskatten för reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne från 12 till 6 procent bedömdes medföra (se prop. 2021/22:96)."* En sänkt momssats på reparationer av olika konsumentvaror skulle motsvarande kunna bidra till att mindre mängder råvaror och energi tas i anspråk, samtidigt som mängden avfall skulle minska.

Förslaget förväntas inbringa skatteintäkter på knappt 60 miljoner kronor 2023 (tre kvartal), för att därefter beräknas öka med knappt 80 miljoner per år. Svensk Handel kan konstatera att dessa skatteintäkter inte är öronmärkta för att driva på en mer cirkulär ekonomi och/eller sänka kostnaderna på arbete, utan går rätt in i statskassan.

Avslutande kommentarer:

Svensk Handel anser att momsens på reparationer inte bör höjas, utan snarare behållas och breddas till fler produktgrupper. Något vi ser efterfrågas av medlemsföretagen. Idag finns inte några tydliga ekonomiska styrmedel/incitament som särskiljer "mer hållbara" produkter från andra. Det är många gånger priset som styr konsumenternas val. Om prisskillnaden inte är tillräckligt stor mellan att köpa en ny eller reparera en gammal produkt, väljer majoriteten fortsatt att köpa nytt. Därtill kan man uppleva det som mer krångligt att reparera. Om priset skulle sänkas kan man däremot anta att det blir en större efterfrågan och fler som tycker det är värt att reparera sina produkter. Utbudet av tjänster och utförare förväntas därmed också öka. Om priset däremot höjs blir effekten den motsatta.

Det finns en stor potential och vilja inom handeln att utveckla och erbjuda olika typer av cirkulära affärsmodeller. Förutsättningen är dock att konsumenter och företag i större utsträckning än idag kan samarbeta kring dessa frågor. Konsumenter vill på ett enkelt sätt kunna reparera, sälja vidare eller skänka "gamla" produkter med syfte att förlänga livet på dem. Företag å sin sida vill kunna utveckla och erbjuda professionella cirkulära lösningar som inbegriper allt från reparationer, renovering och rekonditionering av gamla produkter med mål om att ge produkter både ett andra och tredje liv. Det är därför viktigt att det inte blir alltför administrativt betungande och kostsamt att erbjuda denna typ av tjänster. Lagstiftaren bör fortsatt främja denna utveckling och nya typer av affärsmodeller.

SVENSK HANDEL

Stefan Kvarfordt
Näringspolitisk chef

Ann Christiansson
Näringspolitisk expert